

Sygn. akt VII U 410/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Ewa Gulska

Protokolant st. prot. sąd. Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2015 roku w Lublinie

sprawy W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 9 stycznia 2014 roku znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala W. B. prawo do

emerytury od dnia (...) roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

kwotę (...) złotych na rzecz W. B. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt VII U 410/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił W. B. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawca nie udokumentował 25-letniego okresu ubezpieczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. B. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Wskazał, że pracował w okresach wakacyjnych od 15 czerwca 1970 roku do 27 sierpnia 1974 roku w gospodarstwie rolnym rodziców.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W. B. urodzony (...) w dniu 30 grudnia 2014 roku złożył wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodnił 24 lata, 3 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 21 lat i 15 dni okresu pracy w warunkach szczególnych (okoliczności bezsporne).

W. B. w latach 1969-1974 uczył się w Technikum (...) (...) w G. (świadcstwo szkolne – k. 36). Na wakacje przyjeżdżał do domu rodzinnego i pomagał wówczas rodzicom uprawiać gospodarstwo rolne. Rodzice wnioskodawcy mieli gospodarstwo o pow. około 3 ha (k. 24 akt ZUS). W jego skład wchodziła łąka, pole oraz las. Wnioskodawca wykonywał wszystkie prace polowe, kosił siano, zboże, zwoził je, a następnie młócił. Prace te zajmowały mu więcej niż 4 godziny dziennie. Nieraz był to cały dzień pracy. Zajmował się także obrządkiem i oporządzeniem inwentarza. W gospodarstwie hodowano konia, krowę i świnie. Wnioskodawca przyjeżdżał do rodziny z końcem roku szkolnego od 25 czerwca, a wyjeżdżał z końcem wakacji w dniu 31 sierpnia (zeznania Z. O. – k. 50v, zeznania A. T. – k. 50v-51, zeznania wnioskodawcy – k. 32v-33, 51-51v).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych dowodów. Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy nie budziły wątpliwości Sądu. Nie były one również kwestionowane przez strony.

Przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Mieszkały one w sąsiedztwie gospodarstwa rolnego jego rodziców i mogły wobec tego być obiektywnymi świadkami pracującego tam wnioskodawcy. Zeznawali zgodnie, spójnie i logicznie zarówno co do samego faktu pracy wnioskodawcy w wakacje w gospodarstwie rolnym jak i charakteru wykonywanych czynności rolniczych. Zeznania wnioskodawcy były bardzo szczegółowe, pozbawione jakichkolwiek sprzeczności i korelowały z zeznaniami przesłuchanych świadków. Sąd obdarzył je wiarą w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie W. B. jako zasadne zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Od 1 stycznia 2013 roku nie jest wymagane rozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych nie był sporny w niniejszej sprawie.

Wnioskodawca spełnił łącznie następujące warunki do nabycia prawa do emerytury:

- 1) osiągnął obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił:
  - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat – udowodnił w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jak okresy składkowe, przypadające przed 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w judykaturze ustawy panuje pogląd, że osobą, która ubiega się o zaliczenie okresu pracy w gospodarstwie rolnym do stażu ubezpieczenia, musi spełnić kryteria pojęcia domownika,

określonego w art. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz.U. z 1998 roku Nr 7, poz. 25 ze zm.). Domownik to osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. Osoba taka powinna wykonywać pracę w gospodarstwie rolnym w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy pracowników, tj. minimum 4 godziny dziennie (wyroki Sądu Najwyższego z 2 lutego 1997 roku II UKN 96/96, OSNP 1997/23/473, z 13 listopada 1998 roku II UKN 299/98, 10 maja 2000 roku II UKN 535/99, Lex 49141).

Stalość pracy w gospodarstwie rolnym nie zawsze jest równoznaczna z codziennym wykonywaniem czynności rolniczych, co może być uwarunkowane wielkością tego gospodarstwa, czy rodzajem produkcji rolniczej, ale pozostawania w ciągłej gotowości do wykonywania tej pracy również w zależności od sytuacji. Stąd też warunkiem jest zamieszkiwanie w pobliżu tego gospodarstwa, co zapewnia dyspozycyjność takiej osoby do pracy w tym gospodarstwie, w każdej chwili.

Co do zasady nie ma przeszkód w uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców także w czasie wakacji szkolnych, z tym, że wymiar czasu tej pracy winien przekraczać połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Nie ulega przy tym wątpliwości, że doraźna pomoc wykonywana zwyczajowo przez dzieci osób zamieszkałych na terenach wiejskich nie stanowi pracy w gospodarstwie rolnym, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.e.r.f.u.s. Fundamentalnego zatem znaczenia nabiera ustalenie czy w zgłoszonym przez odwołującego okresie jego praca była wykonywana w koniecznym rozmiarze, czy nie miała ona charakteru li tylko zwyczajowej pomocy świadczonej przez dzieci rodzicom (wyrok SA w Łodzi z dnia 9 września 2014 roku, III AUa 2480/13, LEX nr 1527052; wyrok SA w Krakowie z dnia 4 czerwca 2014 roku, III AUa 2222/13, LEX nr 1483741; wyrok SN z dnia 3 czerwca 2014 roku, III UK 180/13, LEX nr 1483963).

Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że wnioskodawca pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców w okresach wakacyjnych w latach 1969-1974 (od 25 czerwca do 31 sierpnia) – łącznie przez 11 miesięcy. Wymiar pracy w gospodarstwie znacznie przekraczał wymagane 4 godziny dziennie, gdyż wnioskodawca w istocie pracował przez cały dzień.

W postępowaniu przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił 24 lata, 3 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Doliczenie powyższego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców powoduje, że wnioskodawca spełnia także przesłankę 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Wobec spełnienia wszystkich z wymaganych przesłanek do nabycia prawa do emerytury należało ustalić W. B. to prawo od dnia (...) roku – tj. od dnia ukończenia 60 lat.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia przepis art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. oraz §12 ust. 2 w związku z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2002.163.1348 z późn. zm.). Ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika przy przyjęciu podstawowej stawki Sąd miał na uwadze rodzaj i stopień zawilości sprawy oraz nakład jego pracy.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.